

Vår saksbehandler
Anita Rasmussen Kronlund, tlf. +47 33 41 29 19

Dokumentdato
03.12.2021
Deres dato
«REFDATO»

Vår referanse
2021/8810 NOSU
Deres referanse
«REF»

Kommunene v/administrasjonens leder og
brann- og redningsvesenet v/ brannsjef samt leder
forebyggendeavdeling

Utarbeidelse av lokale gebyrforskrifter om feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har den senere tid mottatt flere utkast til lokale forskrifter om gebyr for feiing og tilsyn med fyringsanlegg på høring fra landets kommuner. Høringsutkastene er gjerne innsendt fra brannsjefen eller leder forebyggende avdeling v/ kommunens brann- og redningsvesen.

I denne forbindelse har DSB gjort seg noen erfaringer.

For å sikre en lik og enhetlig praksis ved fastsettelse av slike lokale gebyrforskrifter velger vi å dele vår erfaring gjennom veiledningen under. På denne måten vil kommunene redusere behovet for eventuelt etterarbeid som følge av høringsuttalelser fra DSB.

Nedenfor følger DSBs veiledning.

1. Hjemmelen er avgrenset til gebyr-legging av oppgaver med feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Det kan ikke fastsettes gebyr for tilleggstjenester.

DSB bekrefter at kommunestyret er gitt hjemmel i brann – og eksplosjonsvernloven § 28 annet ledd til fastsettelse av lokal forskrift om *gjennomføring av gebyr* for oppgaven med feiing og tilsyn av fyringsanlegg.

Hjemmelen er imidlertid avgrenset til gebyr-fastsettelse av disse konkrete oppgavene – *feiing og tilsyn med fyringsanlegg*.

Dette innebærer at det ikke kan fastsettes gebyrforskrift med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven for tilleggstjenester.

2. Formålet med gebyr- forskriften er inndekking av kommunens utgifter med feiing og tilsyn. Sammenstilling av regler og/eller ønske om å fremme det brannforebyggende arbeidet skal ikke skje gjennom gebyrforskriften

Formålsbeskrivelsen i en gebyr-forskrift avgrenses til en kort redegjørelse for hvilke kostnader gebyret skal gå til inndekking av.

Kommunen kan ikke benytte en *gebyr-forskrift* til å utdype bestemmelser om feiing og tilsyn eller fremme det brannforebyggende arbeidet.

Vi minner i denne forbindelse om at bør unngå dobbeltregulering. Særlig bør man unngå å vedta supplerende bestemmelser på et område som allerede er lov- og/eller forskrifts-regulert. Vi viser i denne forbindelse til veiledning om lov- og forskriftsarbeid.¹

Dersom kommunen har et behov for utdyping eller sammenstilling av regler eller ønsker å fremme det brannforebyggende arbeidet, anbefales dette ivaretatt gjennom internt veiledningsarbeid.

Relevante veiledninger til hjelp finnes på DSB.no – både når det gjelder brannforebygging generelt og tilsyn spesielt.²

3. Feie og tilsynsgebyret -

I de utkastene til gebyrforskrifter som DSB er forelagt er det ikke er inntatt noen pekepinn i forhold til størrelsen på beløpet. Det er heller ikke gitt noen indikasjoner på intervallet for feiing og tilsyn, og det fremgår ikke hvor ofte innbyggerne kan forvente feiing og tilsyn av sine fyringsanlegg. Som oftest er det kun inntatt en setning om at *gebyret fastsettes årlig*.

I bestemmelsen om beløpets størrelse bør det fremgå at inndekking av gebyret for feiing og tilsyn med fyringsanlegg er avgrenset til *selvkost*. Dette innebærer at kun direkte eller indirekte kostnader knyttet til oppgavene kan inngå i beregningsgrunnlaget for selvkost. Det vises i denne forbindelse til kommuneloven³ § 15-1 om Beregning av selvkost.

I henhold til selvkostforskriften⁴ § 9 skal kommunen kunne *dokumentere* hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort.

Kravet til dokumentasjon er nærmere utdypet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i veileder til selvkostforskriften⁵ hvor det blant annet fremgår at:

Dokumentasjonen skal gi organer og instanser som kontrollutvalg, revisjonen, fylkesmannen, Sivilombudsmannen o.l., eller andre som ønsker det, mulighet til å kunne se hvordan de ulike elementene av samlet selvkost for en gebyrbelagt tjeneste er beregnet (vår understreking)
Dokumentasjonen skal kunne tjene som et grunnlag for å påse at samlet selvkost og gebyrinntektene er beregnet og fastsatt i tråd med de reglene som gjelder.

Med bakgrunn i selvkostprinsippets krav til dokumentasjon ber vi om at kommunen inntar gebyrsatser og/eller beregningsgrunnlaget i den lokale forskrift – på en enkel måte - slik at innbyggerne og offentligheten for øvrig kan forstå og eventuelt etterse at selvkostprinsippet etterleves. Selv om behovet for feiing og tilsyn er risikobasert, vil det i beregningsgrunnlaget måtte være tatt stilling til intervall og kost for denne tjenesten. Alternativet er å innta henvisning til gebyr-regulativ ol. hvor priser og intervaller fremgår.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veiledning-om-lov--og-forskriftsarbeid/id87536/>

² <https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-brannforebygging/>
<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/temaveileder-til-kapittel-4-i-forskrift-om-brannforebygging/>
<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/veileder-for-brann--og-redningsvesenets-tilsyn-med-sarskilte-brannobjekt--13--versjon3-sept2021/>

³ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83

⁴ Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) FOR-2019-12-11-1731

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-til-selvkostforskriften/id2786751/>

DSB mottar av og til henvendelser fra innbyggere som er kritiske til kommunenes gebyrer for feiing og tilsyn. Flere opplever at gebyret er satt høyt. Andre henviser til at det er betalt årlige faste gebyrer over en lengre periode uten at det er foretatt noen feiing. Felles for disse henvendelsene er at innbyggerne mangler informasjon om beregningsgrunnlag og intervaller, samt gebyrsatser.

Henvendelser fra innbyggerne havner ofte hos DSB i de tilfeller hvor dokumentasjonen fra kommunen uteblir.

Når gebyrsatsene inngår i lokal forskrift, eller med en henvisning til beregningsgrunnlaget, sikrer vi at dokumentasjon er tilgjengelig for brukeren. Vi oppnår en nødvendig åpenhet, og reduserer grunnlaget for klager og henvendelser.

Brevet sendes alle landets kommuner v/øverste leder for administrasjonen (rådmenn/kommunedirektør) samt brann- og redningsvesen v/ brannsjef og ledere ved forebyggende avdelinger - til orientering.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Brann og redning (BRE)

Dag Rune Omland
Seksjonssjef

Anita Rasmussen Kronlund
juridisk utredningsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.